

ПІДОПРИГОРА І.В., к. екон. н., доцент

КОВАЛЬОВА Д.А., студентка

Український державний університет залізничного транспорту

Харків, Україна

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ

Залізничний транспорт відноситься до пріоритетних стратегічних об'єктів інноваційної діяльності в Україні. Національною транспортною стратегією України до 2030 року в галузі залізничного транспорту передбачається розвиток новітньої транспортної інфраструктури; створення сприятливих умов для бізнесу, сервісу для пасажирів; забезпечення підключення національної мережі залізниць до міжнародних залізничних мереж основних коридорів, сполучення та взаємодія з європейською залізничною мережею коридорів TEN.

Основними проблемами забезпечення інноваційного розвитку залізничної галузі є високий рівень фізичного зносу рухомого складу, невідповідність технічного оснащення залізниць сучасним вимогам, недостатність власних коштів для інвестиційного забезпечення техніко-технологічного оновлення підприємств, відсутність реальної державної підтримки інноваційного розвитку залізничного транспорту.

Стан матеріально-технічної бази вітчизняного залізничного транспорту не відповідає перспективним вантажо- та пасажиропотокам та не дозволяє забезпечити потреби економічного розвитку країни. За даними АТ «Укрзалізниця» близько 96 % локомотивів мають вік понад 26 років і мають рівень фізичного зносу 93 – 97 %. Наразі працює лише половина з 300 локомотивів, 75 % пасажирських вагонів старші за 28 років, а рівень фізичного зносу – 90%.

За даними Держстату у 2020 році тільки 27 % загального вантажообігу припадало на автомобільний транспорт, а 72 % – на залізницю. При цьому протягом останніх п'ять років обсяг автомобільних перевезень поступово зростає, а залізничних падає; в наступні п'ять років очікуване падіння частки залізничних перевезень становить 5 – 10 %.

Сума необхідних інвестицій у розвиток залізничної галузі за оцінкою АТ «Укрзалізниця», становить 6 млрд доларів, ці кошти потрібно активно вкладати протягом п'яти років у модернізацію вагонного парку і залізничної інфраструктури. При цьому дефіцит коштів «Укрзалізниці» на підтримку поточного стану галузі оцінюється в 2,5 – 3 млрд доларів.

Загальна потреба в інвестиціях у транспортну інфраструктуру всіх видів транспорту до 2030 року становить більше 30 млрд. доларів. Національною транспортною стратегією України до 2030 року основними напрямками забезпечення інвестицій визначені:

- залучення приватних інвестицій у вигляді державно-приватного партнерства та використання нових механізмів и залучення приватних коштів;
- лібералізація ринків;
- фінансування від міжнародних фінансових організацій;
- нова система тарифоутворення;
- підвищення ефективності використання наявних ресурсів, цільове фінансування.

Інвестиційні процеси в галузі повинні передбачати узгодження пріоритетів діяльності Укрзалізниці із стратегією розвитку національної економіки та світових тенденцій розвитку залізничного транспорту. Йдеться про формування інфраструктурного базису для забезпечення територіальної цілісності країни, відновлення виробничого потенціалу залізничного транспорту та створення транспортних умов прискорення зростання вітчизняної економіки.

Перехід на інноваційний шлях розвитку залізничного транспорту вимагає якісної зміни в підході до методології та практиці управління розвитком галузі, а також відповідних змін в системі вимірювання і регулювання інноваційної активності суб'єктів господарювання. В рамках напрямків інноваційного розвитку залізничного транспорту необхідно забезпечити вибір найбільш перспективних з економічної точки зору технічних засобів і технологій.

Список використаних джерел

1 Даценко В. Чому «Велике будівництво» не врятує економіки країни
URL: <https://nashigroshi.org/2021/06/05/chomu-velyke-budivnytstvo-ne-vriatuaie-ekonomiku-krainy/>

2 Дикань В.Л., Обруч Г.В. Управління реалізацією спільних інвестиційних проєктів за участю підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. №69. С. 9-21.

3 Довгань В. Інвестиції для Укрзалізниці – де взяти гроші для розвитку?
URL: https://cfts.org.ua/blogs/investitsi_dlya_ukrzalznitsi__de_vzyati_groshi_dlya_rozvitku__608

4 Національна транспортна стратегія України до 2030 року URL: http://publications.chamber.ua/2017/Infrastructure/UDD/National_Transport_Strategy_2030.pdf

5 «Укрзалізниця» потрібно 6 мільярдів доларів на розвиток в найближчі п'ять років. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2019/02/28/645696/>

ПОЛЯКОВА О.М., *к.е.н., доцент*

Український державний університет залізничного транспорту

Харків, Україна

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ВИРОБНИЧОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНІЙ ЕКОНОМІЦІ

В умовах глобальних трансформацій світової економіки традиційні методи організації виробництва часто не відповідають сучасним вимогам ринку, що обумовлює появу специфічних типів міжнародного поділу праці та викликає необхідність нових форм організації виробничих процесів. Основною рисою функціонування сучасного підприємства є поєднання різних технологічних напрямів, які формуються на базі кількох технологій та характеризуються широким діапазоном продукції.

В Україні пошук оптимальних організаційних рішень щодо ефективного налагодження бізнес-процесів є достатньо ускладненим через відсталість техніко-технологічної бази виробництва та низьку конкурентоспроможність вітчизняної продукції. Якщо найбільш розвинені країни світу, такі як США, Японія, КНР, знаходяться на початку шостого технологічного укладу, то Україна навряд переступила поріг п'ятого. В Україні тільки 5 % продукції, що випускається, відноситься до п'ятого технологічного укладу, основна ж її маса – третього і четвертого, складаючи відповідно 58 % і 38 %.

Змінити ситуацію, що склалася сьогодні на більшості підприємств промисловості та транспорту можливо через використання промислового типу відтворення на основі об'єднання інноваційної, економічної та організаційної складової виробництва. Змінив організації виробництва для вітчизняних підприємств проявляються в наступних напрямках: створенні нової філософії організації, удосконаленні та оптимізації організаційної структури, проектуванні робочих місць і зміні ролі працівників в прийнятті оперативних рішень, оптимізації розміщення обладнання, навчанні та перепідготовці